

KYLIEN TURVALLISUUSSUUNNITTELU

Miten se tehdään?

Mitä se vaatii onnistuakseen?



maaseuturahasto



Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus



TAATUSTI TURVASSA – huolehtiva kyläyhteisö



Arjen turva?

- *Läheisistä huolehtiminen vähentynyt*
- *yhteiskunta "erottanut" sukupolvet toisistaan*
- *Naapurit eivät tunne toisiaan eikä toistensa tapoja*
- *Kuntatalouden rappio näkyy selvimminkin taajamien ulkopuolella*



Arjen turva?

- *Arkipäivän asioita jotka toimiessaan luovat turvallisuutta ja hyvinvointia*
 - *Elma – mummon ja Tauno –vaarin arjen askareet ⇔ tietoisuus asioiden toimivuudesta*
- *Onko Lapin lukko legenda?*



ARJEN TURVALLISUUSSUUNNITELMA

*Me olemme vastuussa
tulevaisuudestamme*

Miksi?

- *Palvelut karkaavat kylistä*
 - *Jotta ihmiset eivät karkaisi kylästä palveluiden perässä*
- *Mahdollistaa ihmisten asumisen kotona mahdollisimman pitkään*
- *Ennakoiva työ on aina korjaavaa työtä edullisempaa*
 - *Taloudellinen näkökulma*
- *Osaksi laajempaa kunnan turvallisuussuunnitelmaa*
- *Yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi*



Mikä ?

- *Yhdessä tehty, vakiintunut yhteistyön toimintamalli*
- *Kirjataan ylös mitkä ovat paikallisesti tärkeimmät turvallisuusongelmat*
- *Miten ongelmiin puututaan*
- *Mikä on aikataulu*
- *Mikä tehtävä on kenenkin vastuulla*
- *Miten ja kenelle työn etenemisestä ja tuloksista tiedotetaan*



Kenelle ?

- *Jokaisen meidän kuuluu olla arjen turvallisuussuunnittelun piirissä*
- *Vauvasta vaariin*
- *Arjen turvallisuussuunnittelu voidaan viedä henkilötasolle, katsoa lähes jokaisen ihmisen kohdalta onko arjen turvallisuus kohdallaan*



Kuka tekee ?

- *Kylän tehtävänä on selvittää alueensa palveluiden tarve*
- *Kylän toimijana voi olla kylä yhdistys / -toimikunta / -seura tms. kylän toimijayhdistys*
- *Palveluiden kartoituksen jälkeen arjen turvatyöhön sitoutetaan muut alueella toimivat tahot*

Miten ?

Taatusti turvassa malli:

Exel- taulukkomallinen suunnitelma

- *Palveluiden kartoitus; kunnossa/ei kunnossa*
- *Elinkaari-ajattelu; vauvasta vaariin*
- *Järjestämismvastuu*
 - *Kunta, viranomaiset, kylät, yritykset, järjestöt*
- *Jatkotoimenpiteet*

Ns. Tsekkauslista

Tsekkauslista

- 1) Kartoittakaa kylänne nykytilanne tsekkauslistan avulla: onko asia kunnossa tai onko asiaa kehitettävä. Asiantilan voi merkitä ruksilla (x).
- 2) Tarkistakaa, kuka on asiasta järjestämisvastuussa tai kenen kanssa kylä voisi tehdä asian suhteen yhteistyötä (kunta, viranomaiset, kylä, järjestö, asukkaat). Oikean organisaation voi merkitä ruksilla (x). Vaihtoehtoja voi olla useampi kuin yksi.
- 3) Ne asiat, jotka vaativat kehittämistoimenpiteitä, listakaa sivulle "Turvallisuussuunnitelma".

Palvelu	Asia kunnossa	Asiaa kehitettävä	Kunta	Viranomaiset	Kylä	Järjestöt	Asukkaat
<u>1. Tiet ja liikenne</u>							
* yleiset tiet							
* yksityistiet							
* pihatiet							
* kevyen liikenteen väylät							
* teiden valaistus							
* suojatiet /liikennemerkkit							
Teiden talvikunnossapito							
* hiekoitus							
* aeraus							
Muu liikenne							
* kelkkareitit							
* tasoristeykset							

Esimerkki..

Pihateiden talvi kunnossapito


Vaihtoehtoiset toimijat:

- *Itse*
- *Naapuri*
- *Urakoitsija*

Vaihtoehtoiset toimintamallit:

- *Kyläalue kilpailuttaa*
- *Kunta hoitaa ja veloittaa omarahoitusosuuden*





Esimerkki tsekkaukslistan hyödyntäminen

Tsekkaukslista on työkalu

*... kylille, kunnille, järjestöille ja
viranomaisille*

- *Jotta työ onnistuu, täytyy olla joku taho,
jolla on kokonaisvastuu*
 - *Onko se kunta? Kunta on asukkaitaan varten
ja velvollisuus on hoitaa muutakin kuin
lakisääteiset tehtävät*
- *Kunta voi edellyttää ”palkkiota vastaan”
kylät tekemään/päivittämään
tsekkaukslistaa vuosittain*
- *Palkkio? Kylärahaa vastaan...*

Askeleet

1.

- *Palvelutarpeiden kartoitus*
- *Ns. ”Tsekkauslista” / onko asiat kunnossa vai ei?*

2.

- *Palveluiden järjestämismvastuu*
- *Eri toimijoiden yhteispalaveri*

3.

- *Jatkotoimenpiteistä sopiminen*
- **TURVALLISUUSSUUNNITELMA**

Miten se onnistuu?

- *Viranomaisten työparina järjestöt*
 - ✓ *Kunta – kylä*
 - ✓ *Pelastuslaitos - vpk, vapepa, spr....*
 - ➡ *yhteisten pelisääntöjen ja toimintamallien sovittaminen ja sopiminen*

Miten se onnistuu?

- *Yhteistyö ja toimintamalli löytyy tekemällä asioita*
 - *Tsekkauslistaa hyväksikäyttäen (vastauksia miettimällä) yhteistyössä eri toimijoiden roolit selväksi*
 - *Myrskytuhot => kaikkien toimijoiden panos tärkeä*
 - *Asian hoitamaan :*
 - *Viranomaiset, etukäteen suunnitellut vastuulliset*
 - *Järjestöt, viranomaistyötä avustavia toimenpiteitä (viranomaisten ohjauksessa)*
 - *Ihminen, kyläläinen, turvata itsensä ja naapurinsa, auttaa heikommassa tilanteessa olevaa, kuunnella viranomaisten ohjeita*



Tuloksena...

- *Kylätoiminnan roolin nostaminen alueensa asukkaiden hyvinvoinnin-, terveyden- ja turvallisuuden edistäjänä*
- *Kylien oltava sitä aktiivisempia mitä kauempana se on taajamasta*
- *Asukkaat ottavat kokonaisvaltaisemmin kantaa oman lähipiirin asioihin*



- *Yhteiskunta voisi kannustaa ja edistää asukkaiden omaehtoista huolehtimista itsestään sekä lähimmäisistään*
- *Kylä voi olla mallina taajamien asukastoiminnalle*



Kansalaistaidoista kansalaisvelvollisuus?

- *Koulutus- ja opastusjärjestelmän luominen*
- *Eri toimijatahojen yhteistyöllä*
Kansalaistaitoja?

- ✓ *Ensiaputaidot, alkusammutus*
- ✓ *Hätäilmoituksen tekeminen*
- ✓ *Sähköinen viestintä ja informaatio*
- ✓ *Itsensä terveydestä huolehtiminen*
- ✓ *Lähimmäisestä huolehtiminen*
- ✓ *Varhainen puuttuminen*
- ✓ *Varautuminen poikkeusoloihin*



Kiitos!

www.kylatoiminnantuki.fi